

Комплексна безпека людини є пріоритетом, від якого має будуватися вся архітектура безпеки. Тільки в цьому випадку не виникає ситуації, коли забезпечення будь-якої іншої безпеки, наприклад державної, промислової, інформаційної, військової і так далі, буде будуватися на шкоду або всупереч інтересам комплексної безпеки людини. Пріоритет безпеки людини повинен бути абсолютним. Тільки в цьому випадку можна побудувати ефективну систему забезпечення безпеки XXI століття.

Безсумнівно, все, що відбувалося і відбувається в нашому світі, пов'язане між собою і являє масштаб системної кризи сучасної цивілізації. Ця криза може стати для нас катастрофою в побутовому сенсі цього слова. А може відкрити нові можливості для подальшого розвитку людства і нового розквіту цивілізації. Як рухатися далі – питання відкрийте.

Список використаної літератури

1. Проблемы безопасности жизнедеятельности. Режим доступу: https://knowledge.allbest.ru/life/2c0a65625a2ad78a5c53a88421206c27_0.html
2. Проблемы, задачи и опасности жизнедеятельности. Режим доступу: <https://scibook.net/jiznedejatelnosti-bjd-bezopasnost/problemyi-zadachi-opasnosti-17956.html>
3. Проблеми безпеки життєдіяльності людини і суспільства в сучасних умовах. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5014270/>

АНАЛІЗ БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Савченко І. В.
м. Полтава*

Вступ. Актуальність безпеки людини обумовлена наступними обставинами: по-перше, уточненням специфіки взаємодії різних соціально-політичних суб'єктів на суспільне життя, так як, не будучи ізольованою від інших сфер суспільного життя, сфера безпеки є ефективним механізмом врегулювання соціальних конфліктів, ліквідації наслідків криз, що перешкоджають поступальному суспільному розвитку і стабільності; по-друге, необхідністю подолання помилок, пов'язаних з абсолютизацією впливу державних структур, влади на сферу безпеки. Сьогодні системно проявляється і об'єктивно складається розгалужена система суспільно державного впливу на суспільні відносини, що передбачає розробку комплексної безпеки, що охоплює всі сфери життєдіяльності сучасного суспільства.

Завдання забезпечення безпеки людини – складна політична, науково-технічна та соціально-економічна проблема. Оскільки сама безпека складна, багатofакторна і відрізняється за ознаками раси явище також має носити міждисциплінарний характер. Характер середовища безпеки, характер загроз, а також характер інструментів для їх усунення істотно змінюються. Ця реальність викликає необхідність створення системи найбільш загальних знань про безпеку, методологію її дослідження, деяку «філософію безпеки» – науки безпеки [1].

Основна частина. Мета даної статті є розгляд і аналіз безпеки суспільства і визначення стратегічних напрямків вирішення проблеми розвитку людства в сучасних умовах.

Найбільша цінність суспільства – людина, її життя, здоров'я. У спеціальній літературі поняття «безпека», як правило, розуміється по-різному:

- 1) безпека – відсутність небезпек;
- 2) безпека – певна діяльність по забезпеченню, по попередженню;

3) безпека – усвідомлена потреба, цінність, інтерес, так чи інакше пов'язана з цілепокладанням.

Соціальні потрясіння, природні лиха, зміни клімату, техногенні катастрофи, світові фінансово-економічні кризи – все це не дає спокою сучасним людям.

Не дивно, що в кінці XX і початку XXI століття в усьому світі значно підвищився інтерес до проблем безпеки. Досліджуються її різні аспекти, розробляються нові концепції, відбуваються наукові дискусії, виробляються нові підходи, зшукуються оптимальні шляхи. При цьому в полі уваги опиняються не тільки загрози, які безпосередньо ведуть до загибелі людини як виду, а й ті, які порушують, послаблюють або створюють передумови до деградації всієї системи забезпечення безпеки людини.

Одним з основних напрямів безпеки життєдіяльності в умовах глобалізації є збереження середовища існування людини. Потреба вирішення природоохоронних, соціальних, демографічних, екологічних та інших проблем постала не лише перед Україною, а й перед усім світом. Уряд України намагається вирішити питання безпеки людини, але заходи, які застосовуються, не досить ефективні та не призводять до суттєвих позитивних результатів [2].

Активні соціально-економічні перетворення, що відбуваються в сучасному суспільстві, спричинили за собою зміну системи духовних, моральних і культурних цінностей. Крім цього дані нововведення поставили під загрозу безпеку людини, перш за все, за допомогою створення нових засобів ураження. До них можна віднести ядерну, хімічну і бактеріологічну зброю.

З розвитком людського суспільства до природних небезпек безперервною низкою додавалися техногенні небезпеки, тобто народжені технікою. Науково-технічний прогрес приніс і незліченні лиха, як людині, так і навколишньому середовищу.

Слід зауважити, що людина і сама є частиною джерелом небезпеки. Своїми діями або бездіяльністю вона може створити для себе і оточуючих реальну загрозу життю і здоров'ю [3].

Небезпеки, створювані людиною, дуже різноманітні. Війни, соціально-політичні конфлікти, злочини, проституція, наркоманія, СНІД, голод, злидні, безкультур'я – ці та інші вади людського суспільства є соціальними небезпеками.

Таким чином, небезпеки навколишнього світу умовно розділені на три чітко виділені групи: природні, техногенні і соціальні.

Вчені прийшли до висновку, що якою б діяльністю не займався чоловік, де б він не знаходився, завжди поруч з ним існують приховані сили, що представляють для нього загрозу [4].

Постійна наявність навколо нас потенційних небезпек зовсім не означає, що нещастя обов'язково станеться. Для цього необхідні певні умови. Ці умови називають причинами. Причиною нещасного випадку дуже часто служить наша власна безпечність або необережність оточуючих. Для збереження свого здоров'я і життя необхідно добре знати і своєчасно усувати причини, при яких відбувається перетворення потенційних небезпек в дійсні.

Необхідно вживати заходів, які змогли б захистити людину від небезпек сучасного світу. Для вирішення цього питання є багато аспектів. Можна звернутися до праць Конфуція, який створив універсальну теорію людини і держави, засновану на гуманістичних засадах людинолюбства, на людину, яка прагне постійно до самовдосконалення, до навчання, до розвитку і саморозвитку.

Також необхідне дослідження факторів ризику погіршення здоров'я і факторів його стійкості, яке може бути реалізовано за допомогою проведення робіт, присвячених аналізу впливу соціально-економічних, соціокультурних, соціально-політичних

ситуації і умов життя на здоров'я населення; а також шляхом здійснення праць з проблем здорового способу життя[5].

Уберегтися від нещастя вдається не завжди, оскільки деякі небезпеки не залежать від наших дій, проявляються раптово, не залишаючи часу на роздуми, на порятунок (вибух, землетрус, ураган).

Порядок пріоритетів при розробці будь-якого проекту потребує, щоб уже на перших стадіях розробки продукту або системи у відповідний проект, наскільки це можливо, були включені елементи, що унеможливають небезпеку. На жаль, це не завжди реально. Якщо виявлену небезпеку неможливо виключити повністю, необхідно знизити ймовірність ризику до припустимого рівня шляхом вибору відповідного рішення. Досягти цієї мети, як правило, у будь-якій системі чи ситуації можна кількома шляхами:

- повна або часткова відмова від робіт, операцій та систем, які мають високий ступінь небезпеки;
- заміна небезпечних операцій іншими – менш небезпечними;
- вдосконалення технічних систем та об'єктів; розробка та використання спеціальних засобів захисту;
- заходи організаційно-управлінського характеру, в тому числі контроль за рівнем безпеки, навчання людей із питань безпеки, стимулювання безпечної роботи та поведінки.

Кожен із зазначених напрямів має свої переваги й недоліки, і тому чисто задалегідь важко сказати, який з них кращий. Як правило, для підвищення рівня безпеки завжди використовується комплекс цих заходів та засобів. Для того, щоб надати перевагу конкретним заходам та засобам або певному їх комплексу, порівнюють витрати на ці заходи, ті засоби і рівень зменшення шкоди, який очікується в результаті їх випровадження. Такий підхід до зменшення ризику небезпеки зветься управлінням ризиком [6].

Висновок. Можна впевнено констатувати, що в сучасних умовах, коли розвиток світової економіки перетворив навколишнє середовище на єдиний інтегрований ресурс, який використовується і змінюється системою суспільного виробництва, ретельне врахування економічного фактора при розробці будь-яких екологічних і соціальних програм має дуже важливе значення щодо безпеки життєдіяльності людини.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що проблема у вигляді порушення безпеки людини в наші дні існує. І для того, щоб ліквідувати будь-які чинники, що представляють собою небезпеку для людини, необхідно вживати відповідних заходів. Розгляд загроз безпеки людини в сучасному світі є позитивним моментом, але в даному напрямку необхідно продовжувати працювати, оскільки всім відомо, що немає межі досконалості, особливо, якщо воно стосується безпеки людини.

Список використаної літератури

1. Концепція освіти з напрямом «Безпека життя і діяльності людини». К., 2001. 45 с.
2. Гайченко В. А., Коваль Г. М. Основи безпеки життєдіяльності людини / В. А. Гайченко, Г. М. Коваль. К., 2002. 26 с.
3. Миценко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі. Кіровоград, 1998. 292 с.
4. Березуцька Н.Л., Хондак І.І. Конспект лекцій з безпеки життєдіяльності / Н.Л. Березуцька., І.І. Хондак. Харків: ХНУРЕ. 2018. 180 с.
5. Захарченко М.В., Орлов М.В., Голубев А.К. та ін. Безпека життєдіяльності у повсякденних умовах виробництва, побуту та у надзвичайних ситуаціях: Навч. посібник. К.: ІЗМИ, 1996. 196 с.
6. Ларин В. Безопасность развития и развитие безопасности / В. Ларин // Свободная мысль. 2008. № 7. С. 40–43.